

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a Holczer, Jákó és Boross Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Pálista Zoltán ügyvéd, 1025 Budapest, Felhévizi u. 31.) által képviselt (.....) felperesnek a Hargittay és Jarovinszkij Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Hargittay Attila ügyvéd, 1061 Budapest, Jókai tér 8.) által képviselt (.....) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. március 25-én kelt 16.G.41.100/2009/9. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.500 (Egyszázhuszonhétezer-ötszáz) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Felperes 2008. október 29-én 416618 ügyletszám alatt 500 db, 500.000 euró össznévértékű kötvényből álló értékpapírcsomagot vásárolt alperestől 217.804 euró vételárért. Az alperes által az ügyletkötéskor kiállított visszaigazolás az elszámolás napjaként 2008. november 3-át jelölte meg.

A kötvényeket felperes a 2008. október 30-án kelt értékpapír adásvételi szerződéssel 285.000 euró vételárért eladta a perben nem álló-nek. A szerződés szerint felperesnek az értékpapírokat 2008. november 4-ig kellett átutalnia a vevő értékpapírszámlájára, a vevő pedig a vételárat a kötvények értékpapírszámláján való jóváírását követő két banki munkanapon belül tartozott megfizetni felperesnek.

2008. október 31-én felperes 417375 ügyletszám alatt 195.372 euró vételárért további 400 db, 400.000 euró össznévértékű kötvényt vásárolt alperestől. Az erről az ügyletről kiállított alperesi visszaigazolás szerint az elszámolás napja 2008. november 5.

Felperes a 2008. október 31-én megkötött értékpapír adásvételi szerződéssel 248.000 euró vételárért ezeket a kötvényeket is eladta a-nek akként, hogy felperes az értékpapírokat 2008. november 6-ig tartozott átutalni a vevő értékpapírszámlájára, a vevő pedig a vételárat az értékpapírok számláján történt jóváírását követő 2 banki napon belül volt köteles megfizetni felperes részére.

A 2008. november 6-án kelt levelében tájékoztatta felperest arról, hogy az értékpapír adásvételi szerződésekben megjelölt időpontig értékpapír számlájára egyik értékpapírcsomag sem érkezett meg és amennyiben erre november 7-én 12 óráig sem kerül sor, eláll a felperessel megkötött adásvételi szerződésektől, a neki okozott kárt pedig továbbhárítja felperesre.

Ugyanezen a napon, 2008. november 6-án kelt levelében felperes haladéktalan írásbeli tájékoztatást kért alperestől arra nézve, hogy az alperes által kiállított visszaigazolásokban rögzített időpontig a 2008. október 29-én és október 31-én megvásárolt kötvények elszámolására, a felperesi értékpapír számlán történő jóváírására miért nem került sor, továbbá arról, hogy ez mikor fog megtörténni. Közölte azt is, az alperes által kiállított visszaigazolások alapján az értékpapírok tekintetében már további kötelezettségeket vállalt, így bizonyítható kára keletkezett.

A 2008. november 7-én kelt levelében közölte felperessel, a megvásárolt értékpapírok továbbra sem kerültek jóváírásra az értékpapírszámláján, ezért eláll a felperessel 2008. október 30-án és október 31-én megkötött kötvény adásvételi szerződésektől.

Alperes a 2008. október 29-én létrejött 416618 számú ügylet szerinti 500 db kötvényt 2008. november 6-án, míg 2008. október 31-i 417375 számú ügylet tárgyát képező 400 db kötvényt 2008. november 12-én írta jóvá felperes értékpapírszámláján.

A 2008. november 6-án kelt felperesi levélre válaszolva alperes 2008. december 12-én kelt levelében közölte, miután a kötvények leszállítására a visszaigazoláson jelölt időpontnál később került sor, az október 31-i megbízás visszaigazolás szerinti elszámolási napja és az érintett kötvények leszállításának 2008. november 12-i időpontja között a kibocsátó által fizetett kamat 2008. november 10. helyett ugyancsak késedelmesen, 2008. november 24-én került jóváírásra. A kötvények késedelmes szállításából eredően a felperest ért kárt, a 14 nappal későbbi

kamatjováírásból adódó 210 euró kamatveszteséget jóváír a felperes bankszámláján. A továbbiakban alperes felhívta felperes figyelmét arra, hogy a külföldön kibocsátott értékpapírok esetében a hosszú elszámolási láncnak köszönhetően az ügyletek elszámolásánál gyakran előfordulnak késések, a nemzetközi kötvénykereskedelemben az a megszokott üzleti gyakorlat, hogy a bankok csak 30 napot meghaladó késedelem esetén élnek kártérítési igénnyel. Mindezekre tekintettel kérte, hogy az ilyen ügyletek esetén a visszaigazolás szerezplő időpontot felperes a jövőben tekintse tájékoztató jellegűnek.

Felperes 2009. július 1-jén előterjesztett, utóbb 2010. január 20-án és 2010. március 25-én módosított, illetve pontosított keresetében alperest kártérítés címén 5.100.000 forint és ezen összeg után 2008. november 5. napjától a kifizetésig a késedellemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érintett jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékének megfelelő késedelmi kamat, továbbá a perköltség megfizetésére kérte kötelezni a Ptk. 277.§ (1) bekezdésére, 318.§-ára és 355.§ (4) bekezdésére alapítva.

Egyebek mellett előadta, az alperestől 2008. október 29-én és október 31-én összesen 413.176 euró vételárért megvásárolt 900.000 euró össznévértékű kötvénycsomagot a 2008. október 30-án és október 31-én megkötött adásvételi szerződésekkel 533.000 euróért továbbértékesítette. Annak következtében azonban, hogy alperes a vele kötött kötvény adásvételi szerződésben vállalt időpontig a kötvényeket nem írta jóvá a felperesi értékpapírszámlán, a kötvények továbbértékesítésére kötött szerződésben meghatározott határidőn belül nem tudta teljesíteni a kötvényeknek a vevő értékpapírszámláján történő jóváírására vállalt kötelezettségét, ezért a vevő elállt a szerződéstől. Az alperes szerződésszegő, jogellenes magatartásával okozati összefüggésben így módon elesett attól a 119.825 euró nyereségtől, amelyet a kötvényekért alperesnek kifizetett vételár és a továbbértékesítési ár különbözeteként realizálhatott volna. Ebből a kárból a perben 5.100.000 forintot érvényesít alperessel szemben.

Hangsúlyozta, kára az a 119.825 euró elmaradt vagyoni előny, amelyet 2008. novemberében a kötvények továbbértékesítésével árfolyamnyereséggé elérhetett volna. Arra figyelemmel pedig, hogy károsodása a továbbértékesítés megghiúsulásával 2008. novemberében következett be, kártérítési igénye megalapozottsága, az alperes kártérítési felelőssége szempontjából nincs jogi jelentősége annak, hogy az eltelt időszak alatt miképp alakult a tulajdonában maradt kötvények piaci értéke, sem annak, hogy a károsodás bekövetkeztét követően alperes 2009. októberében felajánlotta a kötvények nettó 60 %-os árfolyamon történő megvásárlását. Kára azáltal következett be, hogy az alperes szerződésszegő magatartása miatt a 2008. november 3-i és november 5-i kötvényértékesítés megghiúsult, ezért az alperes késedelmi kamat fizetési kötelezettsége is 2008. november 5. napjától áll fenn.

Értékpapír-kereskedelmi szakértő kirendelését indítványozta annak megállapítására, hogy a kötvények továbbértékesítésére kötött szerződésekben a vételár nem eltűzött, reális.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte.

Mindenekelőtt arra hivatkozott, figyelemmel arra, hogy a kötvények a továbbértékesítésükre megkötött szerződések meghíúsulása következtében felperes tulajdonában maradtak és ez idő szerint is felperes tulajdonát képezik, piaci értékük pedig időközben többszörösére nőtt annak, mint amilyen összegért azokat felperes 2008. novemberében el kívánta adni, a továbbértékesítés meghíúsulása következtében felperes vagyona nem csökkent, hanem növekedett, és az értékpapírok árnövekedése folytán felperest elmaradt haszonként értékelhető hátrány sem érte. Felperest tehát nem érte olyan kár, amelynek megtérítésére alperestől igényt tarthatna.

Hangsúlyozta azt is, a káronszerzés tilalmára tekintettel a felperes károsodásának bekövetkezése és annak mértéke vizsgálatokor a káresemény folytán keletkezett vagyoni hátrányok mellett az abból eredő vagyoni előnyöket, így megtakarításokat, értéknövekedést is figyelembe kell venni, a károsító tény folytán bekövetkezett vagyonmódosulást egységesen kell vizsgálni. A perbeli kötvények értékének a kereseti előadás szerinti káresemény bekövetkezése után bekövetkezett növekedése pedig a káronszerzés tilalmára figyelemmel is kizárttá teszi a felperesi kereset teljesítését.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy alperes az időközben bekövetkezett jelentős piaci árnövekedés ellenére sem adta el kötvényeit, annak ellenére sem, hogy 2009. október 8-án és 2009. október 12-én nettó 60 %-os árfolyamon a kötvények megvásárlására alperes vételi ajánlatot tett. Felperes ezen magatartása ellentétes a Ptk. 340.§ (1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettséggel, a kereset ezért is megalapozatlan.

Az előadottak alátámasztására kimutatásokat csatolt a perbeli kötvények értékének alakulásáról, továbbá mellékelte a felperessel folytatott levelezésének anyagát, köztük a kötvények nettó 60 %-os árfolyamon történő megvásárlására irányuló ajánlatát tartalmazó 2009. október 8-án és október 12-én kelt leveleit.

Az elsőfokú bíróság 2010. március 25-én kelt 16.G.41.100/2009/9. számú ítéletével a keresetet elutasította, felperest az alperes részére 318.750 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ítélete indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes által megvásárolt kötvényeket alperes csak az általa vállalt határidő lejártá után, késedelmesen írta jóvá a felperes értékpapírszámláján, amivel szerződésszegést követett el, így módon a kártérítési felelősség Ptk. 339.§ (1) bekezdésében meghatározott feltételei közül a jogellenesség fennáll.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság rámutatott, annak vizsgálata során, hogy az alperes jogellenes magatartása következtében a kereseti előadás szerinti felperesi károsodás bekövetkezett-e, a károsító esemény folytán a felperes vagyonában bekövetkezett változásokat egységesen kell értékelni, a káronszerzés tilalmára tekintettel a vagyonban bekövetkezett hátrányok mellett az esetleges vagyoni előnyöket is figyelembe kell venni.

A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan a perbeli kötvények továbbértékesítésére kötött ügyletből eredően felperes 119.825 euró vagyoni

előnyre tett volna szert, amitől az ügylet megghiúsulása következtében kétségtelenül elesett. Ugyanakkor a felperes tulajdonában maradt értékpapírok árfolyama időközben jelentősen megnövekedett, aminek következtében olyan helyzet állt elő, hogy a felperes a perbeli kötvényeket jelenleg magasabb vételárért tudná értékesíteni, mint amilyen vételárat azok 2008. novemberi értékesítésekor az alperesi szerződösszegés miatt megghiúsult ügyletek alapján realizálhatott volna.

Nem hagyható figyelmen kívül továbbá az sem, hogy felperes a kötvényekre tett alperesi vételi ajánlat elfogadása esetén is nagyobb összegű nyereséget realizálhatott volna annál, mint amekkora nyereségtől 2008. novemberében az alperesi szerződösszegés miatt elesett.

Mindezen körülményeket értékelve, mérlegelve az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, a perbeli kötvények 2008. novemberi továbbértékesítése tárgyában kötött ügyletek megghiúsulása folytán felperest nem érte kár, a tulajdonában maradt értékpapírok árfolyamának jelentős növekedése következtében vagyona nem csökkent, annak következményét pedig, hogy felperes utóbb a kedvezőbb árfolyamot kihasználva a kötvényeket nem értékesítette, a Ptk. 340.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel felperes tartozik viselni. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozatlannak találta.

A perbeli kötvények felperes általi továbbértékesítésekor kikötött vételár reális voltának vizsgálatát az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából szükségtelennek találta, ezért az értékpapír-forgalmi szakértő kirendelésére irányuló felperesi indítvány teljesítését mellőzte. A perköltségről a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett az elsőfokú bíróság.

Az ítélettel szemben felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, alperes keresete szerinti marasztalását, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

A perben tett korábbi nyilatkozatait fenntartva egyebek mellett előadta, az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, és helytálló álláspontra helyezkedett akkor is, amikor az alperes magatartását szerződösszegőnek, jogellenesnek minősítette.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a kár bekövetkeztét a felperes tulajdonában maradt értékpapírok piaci értékének időközbeni növekedésére figyelemmel nem találta megállapíthatónak. Hangsúlyozta, kára 2008. novemberében egy adott időpontban következett be, ezért a körülmények utólagos megváltozására tekintettel a károsodást nem lehet meg nem történné, illetve megtérültné minősíteni. Ez már csak azért sem lehetséges, mert az értékpapírok továbbértékesítésére kötött ügyletek realizálódása esetén a vételárból az akkori helyzetben, piaci körülményeknek megfelelően újabb értékpapírokat tudott volna vásárolni és azokon keresztül újabb profitot realizálhatott volna. Amennyiben ugyanis a vételárat a kötvények továbbértékesítésére kötött szerződésekben meghatározott, általa tervezett időpontban realizálhatta volna, az értékpapírok akkori rossz kockázati megítélését kihasználva a vételár egészét alacsonyabb

árfolyamon egy még nagyobb névértékű kötvénycsomagba fektethette volna, aminek utóbb bekövetkezett árfolyam emelkedéséből még nagyobb vagyonnövekedésre tehetett volna szert. Az így elmaradt vagyoni előnyért a perbeli kötvények időközben bekövetkezett árfolyam-növekedése az elsőfokú bíróság téves álláspontjával szemben őt nem kárpótolta, a károkozás időpontjában az alperes jogellenes magatartása következtében készpénzben realizálható és újra befektethető hozamtól esett el. Alperest a kártérítési felelősség alól az a körülmény sem mentesítheti, hogy az időközben tett vételi ajánlatát felperes nem fogadta el, tekintettel arra, felperes szabadon dönthetett arról, hogy az időközben bekövetkezett piaci változásokra tekintettel már nem kívánta eladni az értékpapírt. Ez a körülmény azonban a 2008. novemberében bekövetkezett károsodás tényét és a kár mértékét semmilyen módon nem érinti.

A károsodás tényét, a kár mértékét a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alátámasztják, illetve szükség szerint indokolt esetben sor kerülhet az általa indítványozott igazságügyi szakértő kirendelésére.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel.

Korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva hangsúlyozta, egyértelműen megállapítható, hogy a kereset szerinti káresemény következtében felperest nem érte kár, vagyonában értéknövekedés állt be. Fellebbezésében tévesen hivatkozik felperes arra, hogy a kereseti előadás szerinti károsodás bekövetkeztét követően történt vagyonnövekedés kártérítési igénye elbírálásakor nem vehető figyelembe. Az elsőfokú bíróság a vagyonmódosulást helytállóan egységesen vizsgálta, és az utóbb bekövetkezett kárcsökkentő körülményekre tekintettel megalapozottan utasította el a keresetet.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges tényállást a perben rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok megfelelő mérlegelésével, értékelésével helytállóan állapította meg, és abból helyes jogi következtetésre jutva mindenben helytálló határozatot hozott.

A felperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

Felperes keresetében kártérítésként annak az összegnek, mint vagyoni hátránynak a megtérítését kérte, amelyet kötvényeinek a 2008. október 30-án és október 31-én megkötött szerződésekkel történő értékesítésével hozamként (árfolyamnyereségként) realizálhatott volna, és amelytől azért esett el, mert a

kötvényeket alperes a vele korábban megkötött adásvételi szerződésekben meghatározott időpontig értékpapírszámláján nem írta jóvá.

Nem kétséges, hogy felperest érhetett kár annak következtében, hogy alperes késedelmesen teljesítette a kötvények felperesi értékpapírszámlán történő jóváírására vállalt szerződéses kötelezettségét.

A Ptk. 355.§ (4) bekezdésének azon rendelkezésére figyelemmel azonban, amely szerint a károsult kártérítés címén olyan összegre tarthat igényt, amely az őt ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges, a felperes kártérítési keresetének elbírálása körében nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy a kötvények továbbra is felperes tulajdonában maradtak, s a kötvények az alperes által tett vételi ajánlat szerinti értékesítésük esetén, illetve a kötvények ez idő szerinti értékesítésével realizálható haszon lényegesen meghaladja azt az összeget, amelytől felperes keresete szerint az alperes szerződésszegése következtében esett.

A kötvények korábbi értékesítésének megghiúsulása miatt a felperest ért vagyoni hátrány és a kötvények árfolyamának időközbeni növekedése folytán a felperesnél jelentkező vagyoni előny mértékének a perben rendelkezésre álló adatok figyelembevételével történt együttes vizsgálata eredményeképpen pedig az volt megállapítható, felperesnél nem mutatható ki olyan vagyoni hátrány, amelynek kiküszöbölésére alperessel szemben kártérítés címén igényt tarthatna.

Egyebekben pedig az első fokú eljárás során felperes az őt ért kár körében nem hivatkozott olyan további elmaradt haszonra, mint vagyoni hátrányra, amely azon felül érte volna, hogy a kötvények továbbértékesítésének megghiúsulása miatt esett a 2008. október 30-án és október 31-én megkötött szerződések alapján őt megillető vételárban realizálható hozamtól, mint haszontól.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

Felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján felperest kötelezte az alperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2010. november 12.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző